

convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto. Et reliqua.
Homilia Sancti Hieronymi Presbyteri.

Lib. 1. Comment. in cap. 1. Matth.

Quare non de simplici virgine, sed de desponsata concipitur? Primum, ut per generationem Joseph origo Mariæ monstraretur: secundò, ne lapidaretur à Judeis ut adultera: tertio, ut in Agyptum fugiens haberet solatium. Martyr Ignatius etiam quartam addidit causam, cur à desponsata conceptus sit: Ut partus, iniquus, ejus clareretur diabolo, dum eum putat non de virgine, sed de uxore generatum.

R. Sanctificamini hodie, & estote parati: quia die crastina videbitis, parati: quia die crastina videbitis, & Majestatem Dei in vobis. *V.* Hodie sciētis, quia venit Dominus, & manē videbitis Majestatem Dei.

Lectio II.

Antequam convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto. Non ab alio inventa est, nisi à Joseph, qui penē licentia maritali futuræ uxoris omnia noverat. Quod autem dicitur, Antequam convenirent; non sequitur ut postea convenirent: sed Scriptura, quod factum non sit, ostendit.

R. Constantes estote, videbitis auxilium Domini super vos: Judæa & Jerusalem nolite timere: Cras egrediemini, & Dominus erit vobiscum. *V.* Sanctificamini filii Israël, & estote parati. Cras egrediemini.

Lectio III.

Joseph autem vir ejus, cum esset justus, & nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam. Si quis fornicariæ conjungitur, unum corpus efficitur: & in lege præceptum est, non solum reos, sed & consensos criminum obnoxios esse peccati: quomodo Joseph, cum

crimen cellaret uxoris, justus scribitur? Sed hoc testimonium Mariæ est, quod Joseph sciens illius castitatem, & admirans quod evenerat, celat silentio, cujus mysterium nesciebat.

R. Sanctificamini filii Israël, dicit Dominus: die enim crastina descendet Dominus. *V.* Et auferet à vobis omnem languorem. *V.* Crastina die delēbitur iniquitas terræ, & regnabit super nos Salvator mundi. Et auferet. Glória Patri. Et auferet.

Deinceps Officium fit Duplex.

AD LAUDES,
& per Horas, Antiphona.

Judæa & Jerusalem nolite timere: cras egrediemini, & Dominus erit vobiscum, alleluia.

Psalmus. Dominus regnavit, cum reliquis. *14. Antiphona.* Hodie sciētis quia venit Dominus: & manē videbitis gloriā ejus. *Añs.* Crastina die delēbitur iniquitas terræ, & regnabit super nos Salvator mundi. *Añs.* Dominus veniet, occurrat illi, dicentes: Magnum principium, & regni ejus non erit finis. Deus, fortis, dominator, princeps pacis, alleluia. *Añs.* Crastina erit vobis salus, dicit Dominus Deus exercituum.

Capitulum. *Rom. 1.*

Paulus servus Jesu Christi, vocatus Apostolus, segregatus in Evangelium Dei, quod ante promiserat per Prophetas suos in Scripturis sanctis de Filio suo, qui factus est ei ex semine David secundum carnem.

Hymnus.

EN clara vox redarguit
Obscūra quæque personans:
Procul fugentur sōmnia:
Ab alto Jesus prōmicat.
Mens jam resurgat tōrpida,
Non amplius jacens humi:

Sidus refulget jam novum,
Ut tollat omne noxium.
En Agnus ad nos mittitur
Laxare gratis debitum:
Omnes simul cum lacrymis
Precemur indulgentiam.
Ut, cum secundo fulserit,
Metuque mundum cinxerit,
Non pro reatu puniat,
Sed nos pius tunc protegat.
Virtus, honor, laus, gloria
Deo Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclito,
In seculorum sæcula. Amen.
V. Crastina die delēbitur iniquitas terræ. *R.* Et regnabit super nos Salvator mundi.

Ad Benedictus, Antiphona.
Orietur sicut sol Salvator mundi, & descendet in uterum Virginis, sicut imber super gramen, alleluia.

Oratio.

Deus, qui nos redemptionis nostræ annuā expectationē letificas: præsta, ut Unigenitum tuum, quem Redemptorem læti suscipimus, venientem quoque iudicem securi videamus, Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit & regnat.

Et dicitur per Horas diei.
Prima dicitur sicut in Duplicibus, & ad Absolutionem Capituli dicitur Capitulum Nonæ.

Ad Tertiam, Antiphona. Hodie sciētis. *Capitulum.* Paulus servus.

ut supra 170.
R. *br.* Hodiē sciētis, * Quia veniet Dominus. Hodiē sciētis. *V.* Et manē videbitis gloriā ejus. Quia. Glória Patri. Hodiē. *V.* Constantes estote. *R.* Videbitis auxilium Domini super vos.

Ad Sextam, Antiphona.
Crastina die.

Capitulum. *Rom. 1.*
Qui prædestinatus est Filius Dei in virtute secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum Jesu Christi Domini nostri.

R. breve Crastina die, * Delēbitur iniquitas terræ. Crastina die. *V.* Et regnabit super nos Salvator mundi. Delēbitur iniquitas. Glória Patri. Crastina die. *V.* Crastina erit vobis salus. *R.* Dicit Dominus Deus exercituum.

Ad Nonam, Antiphona.
Crastina erit.

Capitulum. *Rom. 1.*
Per quem accēpimus grātiā, & Apostolatū ad obediendum fidei in omnibus quibus pro nōmine ejus, in quibus estis & vos vocati Jesu Christi Domini nostri.

R. *br.* Crastina * Erit vobis salus. Crastina. *V.* Dicit Dominus Deus exercituum. Erit vobis. Glória Patri. Crastina. *V.* Crastina die delēbitur iniquitas terræ. * Et regnabit super nos Salvator mundi.

IN NATIVITATE DOMINI

AD VESPERAS,

Antiphona.

Rex pacificus magnificatus est, cujus vultum desiderat universa terra. *Psalmus.* Dixit Dominus. 100. *Antiphona.* Magnificatus est Rex pacificus super omnes reges universae terrae. *Psalm.* Confitebor 101. *Antiphona.* Complēti sunt dies Mariæ, ut pāreret filium suum primogēnitum. *Psalmus.* Beātus vir. 101. *Antiphona.* Scitōte quia propē est regnū Dei: amen dico vobis, quia non tardābit. *Psalmus.* Laudate pūeri. 101. *Antiphona.* Levate cāpita vestra: ecce appropinquat redēptio vestra. *Psalmus.* Laudate Dōminum omnes Gentes. 104.

Capitulum. Tit. 3. b

Apparuit benignitas, & humanitas Salvatoris nostri Dei: non ex operibus iustitiæ, quæ fecimus nos, sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit.

Hymnus.

Jesu Redēptor omnium,
Quem lucis ante originem
Parem Patēnæ gloriæ
Pater suprēmus edidit.
Tu lumen, & splendor Patris,
Tu spes perēnnis omnium,
Intēde quas fundunt preces
Tui per orbem sērvuli.
Memēto, rerum Cōnditor
Nostrī quōd olim cōrporis,
Sacratā ab alvo Virginis
Nascēdo, formam sumpseris.
Testatur hoc præsens dies
Currens per anni circulum,
Quod solus ē sinu Patris
Mundi salus advēneris.

Hunc astra, tellus, æquora,
Hunc omne, quod caelo subest,
Salūtis Auctōrem novæ
Novo salūtat cāntico.
Et nos, beāta quos sacri
Rigāvit unda Sanguinis;
Nātālis ob diem tui
Hymni tribūtum sōlvimus.
Jesu, tibi sit glōria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, & almo Spiritu,
In sempitērna sæcula.
Amen.

Sic terminantur omnes Hymni
eiusdem metri usque ad Epiphaniam.
* Crāstinā die delēbitur iniquitas
terræ. *R.* Et regnābit super nos
Salvator mundi.

Ad Magnificat. *Antiphona.*
Cūm ortus fuerit sol de cœlo, vidēbitis Regem regum procedentē à Patre, tanquam sponsum de thā-lamo suo.

Oratio.

Concēde, quæsumus, omnipo-tens Deus; ut nos Unigē-niti tui nova per carnem nati-vitas liberet, quos sub peccati iugo vetūsta sērvitus tenet. Per eūdem Dōminum.

Ad Matutinum, Invitatorium.

Christus natus est nobis; * Veni-te, adorēmus. *Psalm.* Venite 1.
Hymnus. Jesu Redēptor, ut supra.
In primo Nocturno. *Antiphona.*
Dōminus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hōdie gēnuī te.

Psalmus 2.

Quare fremuerunt Gentes, *
& pōpuli meditāti sunt
inānia?
Astiterunt reges terræ, & prīnci-pes convenērunt in unum * adver-sus

sus Dóminum, & adversus Christum ejus.

Dirumpamus vincula eórum: & projiciamus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis, irridébit eos: * & Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, * & in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * prædicans præceptum ejus.

Dóminus dixit ad me: * Filius meus es tu, ego hódie genui te.

Póstula à me, & dabo tibi Gentes hereditatem tuam, * & possessionem tuam terminos terræ.

Reges eos in virga ferrea, * & tamquam vas figuli confringes eos.

Et nunc reges intelligite: * erudimini qui judicátis terram.

Servite Dómino in timóre: * & exultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplinam nequando irascátur Dóminus, * & peccatis de via justa.

Cum exarsérít in brevi ira ejus, * beati omnes, qui confidunt in eo.

Antiphona. Dóminus dixit ad me: Filius meus es tu, ego hódie genui te.

Antiphona. Tamquam sponsus Dóminus procedens de thálamo suo.

Psalmus 18.

Cœli enarránt glóriam Dei, * & ópera manuum ejus annúnciat firmaméntum.

Dies diéi erúctat verbum, * & nox nocti indicat sciéntiam.

Non sunt loquæle, neque sermónes, * quórum non audiántur voces eórum.

In omnem terram exívit sonus eórum: * & in fines orbis terræ verba eórum.

In sole pósuit tabernáculum suum: * & ipse tamquam sponsus procedens de thálamo suo:

Exultávit ut gigas ad curréndam

Spé-

viam, * à summo cœlo egresso ejus:

Et occúrsum ejus usque ad summum ejus: * nec est qui se abscondat à calore ejus.

Lex Dómini immaculáta, convertens ánimas: * testimónium Dómini fidèle, sapiéntiam præstans parvulis.

Justitiæ Dómini rectæ, lætificantes corda: * præceptum Dómini læcidum; illúminans óculos.

Timor Dómini sanctus, permanens in sæculum sæculi: * judícia Dómini vera, justificáta in semetipsis.

Desiderabilia super aurum & lapidem pretiosum multum: * & dulciora super mel & favum.

Etenim servus tuus custodit ea, * in custodiéndis illis retribúto multa.

Delicta quis intelligit? ab occultis mei munda me: * & ab aliénis parce servo tuo.

Si mei non fuerint domináti, tunc immaculátus ero: * & emundabor à delicto máximo.

Et erunt ut compléceant elóquia oris mei: * & meditatio cordis mei in conspéctu tuo semper.

Dómine adjutor meus, * & redemptor meus.

Antiphona. Tamquam sponsus Dóminus procedens de thálamo suo.

Antiphona. Diffusa est grátia in lábiis tuis: propterea benedixit te Deus in ætérnum.

Psalmus 44.

Eructávit cor meum verbum bonum: * dico ego ópera mea regi.

Lingua mea cálamus scribæ, * velócitè scribentis.

Speciosus formá præ filiis hóminum, diffusa est grátia in lábiis tuis: * propterea benedixit te Deus in ætérnum.

Accingere gládio tuo super femur tuum, * potentissimè.

Spécie tuá, & pulchritúdine tuá: * intènde, prospère procede, & regna.

Propter veritátem, & mansuetudinem, & justitiam: * & deducet te miabiliter dextera tua.

Sagittæ tuæ accítæ, pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi: * virga directiónis virga regni tui.

Dilexisti justitiam, & odisti iniquitátem: * propterea unxit te Deus Deus tuus oleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Myrrha, & gutta, & casia à vestiméntis tuis, à dómibus ebúrneis: * ex quibus delectavérunt te filia regum in honóre tuo.

Asiitit regina à dextris tuis in vestitu deaurato, * circumdata varietáte.

Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam: * & obliviscere pópulum tuum, & domum patris tui.

Et concupiscet rex decórem tuum: * quóniam ipse est Dóminus Deus tuus, & adorábunt eum.

Et filia Tyri in munéribus * vultum tuum deprecabúntur: omnes divites plebis.

Omnis glória ejus filia regis ab intus, * in fimbriis áureis circumamicta varietátibus.

Adducéntur regi vírgines post eam: * proxímæ ejus afferéntur tibi.

Afferéntur in lætitiá & exultatione: * adducéntur in templum regis.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filii: * constitues eos principes super omnem terram.

Mémoires erunt nóminis tui * in omni generatióne & generatióne.

Propterea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum: * & in sæculum sæculi.

Antiphona. Diffusa est grátia in lábiis tuis: propterea benedixit te Deus in ætérnum.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

Antiphona. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

thálamo suo. Pater noster. V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos à malo.

Abolutio.

Exaudi Dómine Jesu Christe preces servórum tuórum, & miserere nobis, qui cum Patre & Spirítu sancto vivis & regnas in sæcula sæculórum. R. Amen.

V. Jube domine benedicere. Benedicção. Benedicção perpetua benedicat nos Pater ætérnus.

R. Amen.

Tres sequentes Lectiões Isaiæ leguntur sine titulo.

Lectio j.

Cap. 9.

Primo tempore alleviata est terra Zabulon, & terra Nephthali: & novissimo aggravata est via maris trans Jordanem Galilææ Gentium. Pópulus, qui ambulabat in ténébris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbræ mortis, lux orta est eis. Multiplicasti gentem, & non magnificasti lætitiám. Lætábuntur coram te, sicut qui lætántur in messe, sicut exultánt victóres captá prædâ, quando dividunt spólia. Jugum enim óneris ejus, & virgam humeri ejus, & sceptrum exactóris ejus superasti, sicut in die Mádian. Quia omnis viólentia prædátio cum tumultu, & vestiméntum mistum ságuine, erit in combustionem, & cibus ignis. Párvulus enim natus est nobis, & filius datus est nobis, & factus est principátus super humerum ejus: & vocabitur nomen ejus, Admirábilis, consiliárius, Deus, fortis, pater futúri sæculi, princeps pacis.

Hódie nobis cœlórum Rex de vírgine nasci dignátus est, ut hóminem pærditum ad cœlestia regna revocáret. Gaudet exercitus Angélorum: quia salus ætérna húmáno géneri apparuit.

V. Glória in

ex

excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Gaudet exercitus. Gloria Patri. Et repetitur. *R.* Hodie nobis cœlorum, usque ad *Y.* Gloria in excelsis.

Y. Jube domne benedicere. *Benedictio.* Unigenitus Dei Filius nos benedicere & adjuvare dignetur. *R.* Amen.

Lectio ij.

Cap. 40.

Consolamini, consolamini popule meus, dicit Deus vester. Loquimini ad cor Jerusalem, & advocate eam: quoniam completa est malitia ejus, dimissa est iniquitas illius: suscepit de manu Domini duplicia pro omnibus peccatis suis. Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini, rectas facite in solitudine semitas Dei nostri. Omnis vallis exaltabitur, & omnis mons & collis humiliabitur, & erunt prava in directa, & aspera in vias planas. Et revelabitur gloria Domini, & videbit omnis caro pariter quod os Domini locutum est. Vox dicentis: Clama. Et dixi: Quid clamabo? Omnis caro fœnum, & omnis gloria ejus quasi flos agris. Exsiccatum est fœnum, & cecidit flos, quia spiritus Domini sufflavit in eo. Vere fœnum est populus: exsiccatum est fœnum, & cecidit flos: Verbum autem Domini nostri manet in æternum.

R. Hodie nobis de cœlo pax vera descendit: * Hodie per totum mundum mellifluis facti sunt cœli. *Y.* Hodie illuxit nobis dies redemptionis novæ, reparacionis antiquæ, felicitatis æternæ. Hodie per totum. *Y.* Jube domne benedicere. *Benedictio.* Spiritus sancti gratia illuminet sensus & corda nostra. *R.* Amen.

Lectio iij.

Cap. 52.

Consurge, consurge, induere fortitudine tuâ Sion, induere vestimentis gloriæ tuæ Jerusalem

civitas sancti: quia non adjiciet ultra ut pertranseat per te incircumcisus & immundus. Excitetur de pulvere, consurge, sede Jerusalem: solve vincula colli tui captiva filia Sion. Quia hæc dicit Dominus: Gratis vendidisti estis, & sine argento redimemini. Quia hæc dicit Dominus Deus: In Ægyptum descendit populus meus in principio ut colonus esset ibi: & Assur absque ulla causa calumniatus est eum. Et nunc quid mihi est hic, dicit Dominus, quoniam ablatus est populus meus gratis? Dominatores ejus inique agunt, dicit Dominus, & jugiter tota die nomen meum blasphematur. Propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa: quia ego ipse qui loquebar, ecce adsum.

R. Quem vidistis pastores? dicite, annuntiate nobis, in terris quis apparuit? * Natum vidimus, & choros Angelorum collaudantes Dominum. *Y.* Dicite, quidnam vidistis? & annuntiate Christi Nativitatem. Natum, Gloria Patri. Natum.

In secundo Nocturno, Ant.

Suscipimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui.

Psalmus 47.

Magnus Dominus, & laudabilis nimis * in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundatur exultatione universæ terræ mons Sion, * latera Aquilonis, civitas Regis magni.

Deus in domibus ejus cognoscetur, * cum suscipiet eam.

Quoniam ecce reges terræ congregati sunt: * convenerunt in unum.

Ipsi videntes sic admirati sunt: conturbati sunt, commoti sunt: * tremor apprehendit eos.

Ibi dolores ut parturientis, * in spiritu vehementi conteres naves Tharsis.

Sicut audivimus, sic vidimus in ci-

civitate Domini virtutum, in civitate Dei nostri: * Deus fundavit eam in æternum.

Suscipimus Deus misericordiam tuam, * in medio templi tui.

Secundum nomen tuum Deus, sic & laus tua in fines terræ: * justitia plena est dextera tua.

Letetur mons Sion, & exultent filie Judæ, * propter judicia tua Domine.

Circumdate Sion, & complectimini eam: * narrate in turribus ejus.

Ponite corda vestra in virtute ejus: * & distribuite domos ejus, ut enarratis in progenie altera.

Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum, & in sæculum sæculi: * ipse reget nos in sæcula.

Antiphona. Suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui.

Ant. Orietur in diebus Domini abundantia pacis, & dominabitur.

Psalmus 71.

Deus judicium tuum regi da: * & justitiam tuam filio regis: Judicare populum tuum in justitia, * & pauperes tuos in judicio.

Suscipiant montes pacem populo: * & colles justitiam.

Judicabit pauperes populi, & salvos faciet filios pauperum: * & humiliabit calumniatorem.

Et permanebit cum Sole, & ante Lunam, * in generatione & generationem.

Descendet sicut pluvia in vellus: * & sicut stillicia stillantia super terram.

Orietur in diebus ejus justitia, & abundantia pacis: * donec auferatur luna.

Et dominabitur a mari usque ad mare: * & a flumine usque ad terminos orbis terrarum.

Coram illo precipient Æthiopes: * & inimici ejus terram lingent.

Reges Tharsis & insulæ mûnera

offerent: * reges Arabum, & Saba dona adducent.

Et adorabunt eum omnes reges terre: * omnes gentes servient ei:

Quia liberabit pauperem a potestate: * & pauperem, cui non erat adiutor.

Parcet pauperi & inopi: * & animas pauperum salvas faciet.

Ex usuris & iniquitate redimet animas eorum: * & honorabile nomen eorum coram illo.

Et vivet, & dabitur ei de auro Arabiæ, & adorabunt de ipso semper: * tota die benedicent ei.

Et erit firmamentum in terra in summis montium, superexaltetur super Libanum fructus ejus: * & florêbunt de civitate sicut fœnum terræ.

Sit nomen ejus benedictum in sæcula: * ante Solem permanet nomen ejus.

Et benedicentur in ipso omnes tribus terræ: * omnes gentes magnificabunt eum.

Benedictus Dominus Deus Israël, * qui facit mirabilia solus:

Et benedictum nomen majestatis ejus in æternum: * & replebitur majestate ejus omnis terra: fiat, fiat.

Antiphona. Orietur in diebus Domini abundantia pacis, & dominabitur.

Antiphona. Veritas de terra orta est: & justitia de cœlo prospexit.

Psalmus 84.

Benedixisti Domine terram tuam: * avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuæ: * operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam: * avertisti ab ira indignationis tuæ.

Converte nos Deus salutaris noster: * & averte iram tuam a nobis.

Numquid in æternum irasceris nobis? * aut extendes iram tuam a generatione in generationem?

M

Deus

Deus tu convērsus vivificābis nos: * & plebs tua lætābitur in te.

Ostēde nobis Dōmine misericōrdiam tuam: * & salutāre tuum da nobis.

Audiam quid loquātur in me Dōminus Deus: * quōniam loquētur pacem in plebem suam.

Et super sanctos suos: * & in eos, qui convertuntur ad cor.

Verūtamēn prope timēntes eum salutāre ipsius: * ut inhabitet glōria in terra nostra.

Misericōrdia, & veritas obviāverunt sibi: * justitia, & pax osculāta sunt.

Veritas de terra orta est: * & justitia de cœlo prospexit.

Etenim Dōminus dabit benignitatem: * & terra nostra dabit fructum suum.

Justitia ante eum ambulābit: * & ponet in via gressus suos.

Antiphona. Veritas de terra orta est: & justitia de cœlo prospexit. *Ps.* Speciosus formā prae filiis hominum. *R.* Diffusa est gratia in labiis tuis. Pater noster.

Absolutio.

Ipsius pietas & misericōrdia nos adjuvet, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat in sæcula sæculōrum. *R.* Amen.

Ps. Jube domne benedicere. **Benedictio.** Deus Pater omnipotens sit nobis propitius & clemens. *R.* Amen. Sermo sancti Leonis Papæ.

Sermone 1. de Nativitate Domini.

Lectio iv.
Salvator noster, dilectissimi, hodie natus est, gaudeamus. Neque enim fas est locum esse tristitiae, ubi natalis est vite: quæ, consumptio mortalitatis timore, nobis ingerit de promissa eternitate latitiam. Nemo ab hujus alacritatis participatione secernitur. Una cunctis latitiae communis est ratio: quia

Dōminus noster peccati mortisque destrūctor, sicut nullum a reatu liberum reperit, ita liberandis omnibus venit. Exultet sanctus, quia propinquat ad palmam: gaudeat peccator, quia invitatur ad veniam: animetur Gentilis, quia vocatur ad vitam. Dei namque Filius secundum plenitudinem temporis, quam divini consilii inscrutabilis altitudo disposuit, reconciliandam Auctori suo naturam generis assumpsit humani; ut inventor mortis diabolus, per ipsam, quam vicerat, vinceretur.

R. O magnum mysterium, & admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dōminum natum, jacentem in praesepio: * Beata Virgo, cujus viscera meruerunt portare Dōminum Christum. *V.* Ave Maria, gratia plena: Dōminus tecum. Beata Virgo. *V.* Jube domne benedicere. **Benedictio.** Christus perpetuae det nobis gaudia vite. *R.* Amen.

Lectio v.
In quo conflictu pro nobis inito, magno & mirabili aequitatis jure certatum est, dum omnipotens Dōminus cum savissimo hoste non in sua majestate, sed in nostra congréditur humilitate: objiciens ei eandem formam, eandemque naturam, mortalitatis quidem nostrae participem, sed peccati totius expërtem. Alienum quippe ab hac nativitate est, quod de omnibus legitur: Nemo mundus à sorde, nec infans, cujus est audivi dicitur vita super terram. Nihil ergo in istam singularem nativitatem de carnis concupiscentia transivit, nihil de peccati lege manavit. Virgo regia Davidicae stirpis eligitur, quae sacro gravidanda foetu, divinam humanamque prolem prius conciperet mente, quam corpore. Et ne superni ignara consilii ad inusitatos paveret affatus, quod in ea operandum erat à Spiritu sancto, colloquio discit Angelico:

nec

nec damnum credit pudoris, Dei Genitrix mor futura.

R. Beata Dei Genitrix Maria, cujus viscera intacta permanent: * Hodie genuit Salvatorem saeculi. *V.* Beata quæ credidit: quoniam perfecta sunt omnia, quae dicta sunt ei à Dōmino. Hodie genuit.

Ps. Jube domne benedicere. **Benedictio.** Ignem sui amoris accendat Deus in cordibus nostris. *R.* Amen.

Lectio vj.
Agamus ergo, dilectissimi, gratias Deo Patri, per Filium ejus in Spiritu sancto: qui propter multam charitatem suam, quæ dilexit nos, misertus est nostri: & cum esse nos mortui peccatis, convivicavit nos Christo, ut essemus in ipso nova creatura, novumque signentum. Deponamus ergo veterem hominem cum actibus suis: & adepti participationem generationis Christi, carnis renuntiemus operibus. Agnosce, o Christiane, dignitatem tuam: & divinae consors factus naturae, noli in veterem vilitatem degeneri conversatione redire. Memento cujus capitis, & cujus corporis sis membrum. Reminiscere, quia erutus de potestate tenebrarum, translatus es in Dei lumen, & regnum.

R. Sancta & immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam, nescio, * Quia quem caeli capere non poterant, tuo gremio contulisti. *Ps.* Benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui. Quia. Glória Patri. Quia.

In tertio Nocturno. Antiphona.
Ipse invocabit me, alleluia: Pater meus es tu, alleluia.

Psalmus 88.
Misericordias Dōmini * in aeternum cantābo.

In generationem & generationem * annuntiābo veritatem tuam, in ore meo.

Quoniam dixisti: In aeternum misericōrdia aedificabitur in caelis: * preparabitur veritas tua in eis.

Disposuit testamentum electis meis, juravi David servo meo: * usque in aeternum preparabo semen tuum.

Et aedificabo in generationem, & generationem * sedem tuam.

Confitebuntur caeli mirabilia tua Dōmine: * etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum.

Quoniam quis in nubibus aequabitur Dōmino: * similis erit Deo in filiis Dei?

Deus, qui glorificatur in consilio sanctorum: * magnus & terribilis super omnes qui in circuitu ejus sunt.

Dōmine Deus virtutum quis similis tibi? * potens es Dōmine, & veritas tua in circuitu tuo.

Tu dominaris potestati maris: * motum autem fluctuum ejus tu mitigas.

Tu humiliasti sicut vulneratum, superbum: * in brachio virtutis tuae dispersisti inimicos tuos.

Tui sunt caeli, & tua est terra, orbem terræ & plenitudinem ejus tu fundasti: * aquilonem, & mare tu creasti.

Thabor & Hermon in nomine tuo exultabant: * tuum brachium cum potentia.

Firmetur manus tua, & exaltetur dextera tua: * justitia & judicium preparasti sedis tuae.

Misericōrdia & veritas praecedent faciem tuam: * beatus populus, qui scit jubilationem.

Dōmine, in lumine vultus tui ambulabunt, & in nomine tuo exultabunt tota die: * & in justitia tua exaltabuntur.

Quoniam glória virtutis eorum tu es: * & in beneplacito tuo exaltabitur cornu nostrum.

Quia Domini est assumptio nostra, * & sancti Israel regis nostri.

Tunc locutus es in visione sanctis tuis, & dixisti: * Posui adiutorium in potestate: & exaltavi electum de plebe mea.

Inveni David servum meum: * oleo sancto meo unxi eum.

Manus enim mea auxiliabitur ei: * & brachium meum confortabit eum.

Nihil proficiet inimicus in eo, * & filius iniquitatis non apponet nocere ei.

Et concedam a facie ipsius inimicos ejus: * & odientes eum in fugam convertam.

Et veritas mea, & misericordia mea cum ipso: * & in nomine meo exaltabitur cornu ejus.

Et ponam in mari manum ejus: * & in fluminibus dexteram ejus.

Ipse invocabit me: Pater meus es tu: * Deus meus, & susceptor salutaris mee.

Et ego primogenitum ponam illum: * excelsum præ regibus terræ.

In æternum servabo illi misericordiam meam: * & testamentum meum fidele ipsi.

Et ponam in sæculum sæculi semen ejus: * & thronum ejus sicut dies cæli. Si autem dereliquerint filii ejus legem meam: * & in iudiciis meis non ambulaverint:

Si iustitias meas profanaverint: * & mandata mea non custodierint:

Visitabo in virga iniquitates eorum: * & in verbèribus peccata eorum.

Misericordiam autem meam non dispergam ab eo: * neque nocèbo in veritate mea:

Neque profanabo testamentum meum: * & quæ procedunt de labiis meis non faciam irrita.

Semel juravi in sancto meo, si David mentiar: * semen ejus in æternum manebit.

Et thronus ejus sicut Sol in conspectu meo, * & sicut Luna perfecta in æternum: & testis in cælo fidelis.

Tu verò repulisti & despexisti: * disulisti Christum tuum.

Evertisti testamentum servi tui: * profanasti in terra Sanctuarium ejus.

Destruixisti omnes sepes ejus: * posuisti firmamentum ejus formidinem.

Diripuèrunt eum omnes transeuntes viam: * factus est opprobrium vicinis suis.

Exaltasti dexteram deprimentium eum: * lætificasti omnes inimicos ejus.

Avertisti adiutorium gladii ejus: * & non es auxiliatus ei in bello.

Destruixisti eum ab emundatione: * & sedem ejus in terram collisisti.

Minorasti dies temporis ejus: * perdidisti eum confusione.

Usquequò Domine avertis in finem: * exardescet sicut ignis ira tua?

Memorare quæ mea substantia: * numquid enim vanè constituisti omnes filios hominum?

Quis est homo, qui vivet, & non videbit mortem: * eruet animam suam de manu inferi?

Ubi sunt misericordiae tuæ antiquæ Domine, * sicut jurasti David in veritate tua?

Memor esto Domine opprobrii servorum tuorum * (quod continui in sinu meo) multarum gentium.

Quod exprobraverunt inimici tui Domine, * quod exprobraverunt commutationem Christi tui.

Benedictus Dominus in æternum: * fiat, fiat.

Antiphona. Ipse invocabit me, alleluia: Pater meus es tu, alleluia.

Antiphona. Latentur cæli, & exultet terra ante faciem Domini, quoniam venit.

Antiphona. Latentur cæli, & exultet terra ante faciem Domini, quoniam venit.

Psalmus 97.

Cantate Domino canticum novum: * quia mirabilia fecit.

Salvavit sibi dextera ejus: * & brachium sanctum ejus.

Notum fecit Dominus salutarem terram.

Can-

Cantate Domino, & benedicite nomini ejus: * annuntiate de die in diem salutarem ejus.

Annuntiate inter Gentes gloriam ejus, * in omnibus populis mirabilia ejus.

Quoniam magnus Dominus, & laudabilis nimis: * terribilis est super omnes deos.

Quoniam omnes dii Gentium daemonia: * Dominus autem cælos fecit.

Confessio, & pulchritudo in conspectu ejus: * sanctificatio ejus.

Asserte Domino patriæ gentium, afferte Domino gloriam & honorem: * afferte Domino gloriam nomini ejus.

Tollite hostias, & introite in atria ejus: * adorare Dominum in atrio sancto ejus.

Commoveatur a facie ejus universa terra: * dicite in Gentibus quia Dominus regnavit.

Etenim correxit orbem terræ qui non commovebitur: * judicabit populos in æquitate.

Latentur cæli, & exultet terra, commoveatur mare, & plenitudo ejus: * gaudebunt campi, & omnia, que in eis sunt.

Tunc exultabunt omnia ligna silvarum a facie Domini, quia venit: * quoniam venit judicare terram.

Judicabit orbem terræ in æquitate, * & populos in veritate sua.

Antiphona. Latentur cæli, & exultet terra ante faciem Domini, quoniam venit.

Antiphona. Notum fecit Dominus, alleluia, salutarem suum, alleluia.

Psalmus 97.

Cantate Domino canticum novum: * quia mirabilia fecit.

Salvavit sibi dextera ejus: * & brachium sanctum ejus.

Notum fecit Dominus salutarem

suam: * in conspectu Gentium revelavit justitiam suam.

Recordatus est misericordiae suæ: * & veritatis suæ domui Israel.

Viderunt omnes termini terræ: * salutarem Dei nostri.

Jubilare Deo omnis terra: * cantate, & exultate, & psallite.

Psallite Domino in cithara, in cithara & voce psalmi: * in tubis ductilibus, & voce tubæ corneæ.

Jubilare in conspectu regis Domini: * moveatur mare, & plenitudo ejus: orbis terrarum, & qui habitant in eo.

Flumina plaudent manu, simul montes exultabunt a conspectu Domini: * quoniam venit judicare terram.

Judicabit orbem terrarum in justitia, * & populos in æquitate.

Antiphona. Notum fecit Dominus, alleluia, salutarem suum, alleluia.

V. Ipse invocabit me, alleluia.

B. Pater meus es tu, alleluia. Pater noster.

Abolutio.

A Vinculis peccatorum nostrorum absolvat nos omnipotens & misericors Dominus. **R.** Amen.

V. Jube domine benedicere. **Benedictio.** Evangelica lectio sit nobis salus & protectio. **R.** Amen.

Lectio sancti Evangelii secundum Lucam.

Lectio vij. Cap. 2.

In illo tempore: Exit edictum a Cesare Augusto, ut describeretur universus orbis. Et reliqua.

Homilia Sancti Gregorii Papæ.

Homilia 8. in Evangelia.

Quia, largiente Domino, Miserrum sollemniter hodie celebratur sumus, loqui diu de Evangelica lectione non possumus: sed nos aliquid, vel breviter dicere, Redemptoris nostri nativitas ipsa compellit. Quod est enim, quod

M 3

nas-

nascituro Dómino mundus describitur, nisi hoc, quod apèrte monstratur, quia ille apparèbat in carne, qui electos suos adscriberet in eternitate? Quo contrà de reprobis per Prophètam dicitur: Delectantur de libro viventium, & cum iustis non scribantur. Qui benè etiam in Bethlehém nascitur. Bethlehém quippè domus panis interpretatur. Ipse namque est, qui ait: Ego sum panis vivus, qui de caelo descendi. Locus ergo, in quo Dóminus nascitur, domus panis antea vocatus est: quia futurum profectò erat, ut ille ibi per matériam carnis appareret, qui electórum mentes internà satiètatè reficeret. Qui non in paréntum domo, sed in via nascitur: ut profectò ostenderet, quia per humanitatem suam, quam assumpserat, quasi in alièno nascebatur.

R. Beata viscera Mariæ Virginis, quæ portauerunt eterni Patris Filium: & beata úbera, quæ lactauerunt Christum Dóminum: **Q.** hodie pro salutè mundi de Virgine nasci dignatus est. **V.** Dies sanctificatus illuxit nobis: venite Gentes, & adoráte Dóminum. Qui hodie. **V.** Jube domne benedicere. **Benedictio.** Per Evangelica dicta delectantur nostra delicta. **R.** Amen. **Lectio** sancti Evangelii secundum Lucam.

Lectio viii. *Cap. 2. b.*

In illo tempore: Pastóres loquebantur ad inuicem: Transseamus usque Bethlehém, & videamus hoc verbum, quod factum est, quod Dóminus ostendit nobis. Et reliqua.

Homilia Sancti Ambrosii
Episcopi.

Lib. 2. in cap. 2. Lucæ, circa médium.

Videte Ecclesiæ surgentis exordium. Christus nascitur, & pastóres vigilare cœperunt: qui Gentium greges, pécudum modo antè vi-

uentes, in caulam Dómini congregarent, ne quos spiritalium bestiarum, per offusas noctium ténébras pate-rentur incursus. Et benè pastóres vigilant, quos bonus pastor informât. Grex igitur pópulus, nox sæculum, pastóres sunt sacerdotes. Aut fortas-sè etiam ille sit pastor, cui dicitur: Esto vigilans, & confirma. Quia non solum Episcopus ad tuéndum gregem Dóminus ordinávit, sed etiam Angélos destinávit.

R. Verbum caro factum est, & habitávit in nobis: **Q.** Et vidimus glóriam ejus, glóriam quasi unigeniti à Patre, plenum gratiæ & veritatis. **V.** Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil. Et vidimus. Glória Patri. Et vidimus. **V.** Jube domne benedicere. **Benedictio.** Verba sancti Evangelii doceat nos Christus Filius Dei. **R.** Amen. **Lectio** sancti Evangelii secundum Joannem.

Lectio ix. *Cap. 1.*

In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Et reliqua. Homilia Sancti Augustini
Episcopi.

Tractatus in Joannem, circa médium.

Ne vile aliquid putares, quale consuevisti cogitare, cum verba humana soleres audire, audi quid cogites; Deus erat Verbum. Exeat nunc nescio quis infidelis Arianus, & dicat, quia Verbum Dei factum est. Quomodo potest fieri, ut Verbum Dei factum sit, quando Deus per Verbum fecit omnia? Si & Verbum Dei ipsum factum est, per quod aliud verbum factum est? Si hoc dicis, quia hoc est verbum Verbi, per quod factum est illud: ipsum dico ego unicum Filium Dei. Si autem non dicis verbum Verbi, concedere non factum, per quod facta sunt omnia. Non enim per seipsum

tie-

fieri potuit, per quod facta sunt omnia. Crede ergo Evangelista.

Deinde dicitur Hymnus. Te Deum laudamus, 13. quo finito, dicitur **V.** Dóminus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Concede, quæsumus omnipotens Deus; ut nos Unigeniti tui nova per carnem nativitas liberet, quos sub peccati iugo vetusta servitus tenet. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Et dicto Benedicamus Dómino, celebratur prima Missa post mediam noctem, ut in Ordinario, quæ finita, dicuntur Laudes. **V.** Deus in adiutorium.

AD LAUDES,

& per Horas, Antiphona.

Quem vidistis pastóres? dicite, annuntiáte nobis, in terris quis apparuit? Natum vidimus, & choros Angelórum collaudantes Dóminum, alleluia, alleluia.

Psalm. Dóminus regnavit, cum reliq. 14. **Añ.** Genuit puérpera Regem, qui nomen ætérnum, & gaudia matris habens cum virginitatis honóre: nec primam similem visa est, nec habere sequentem, alleluia.

Psalm. Dóminus regnavit, cum reliq. 14. **Añ.** Genuit puérpera Regem, qui nomen ætérnum, & gaudia matris habens cum virginitatis honóre: nec primam similem visa est, nec habere sequentem, alleluia. **Antiphona.** Angelus ad pastóres ait: Annuntio vobis gaudium magnum: quia natus est vobis hodie Salvátor mundi, alleluia. **Añ.** Facta est cum Angelo multitudo cœlestis exercitus laudantium Deum, & dicentium: Glória in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis, alleluia. **Añ.** Párvulus filius hodie natus est nobis, & vocabitur Deus, Fortis, alleluia, alleluia.

Capitulum.

Multifariam, multisque modis olim Deus loquens patribus in Prophétis: novissime, diebus istis locutus est nobis in Filio, quem

constituit hæredem universórum, per quem fecit & sæcula.

Hymnus.

A Solis ortus cardine Ad usque terræ limitem, Christum canamus Principem, Natum Mariá Virgine.

Beatus auctor sæculi Servile corpus induit: Ut carne carnem liberans, Ne pérderet quos condidit.

Castæ paréntis viscera Cœlestis intrat gratia: Venter puellæ bajulat Secrèta, quæ non noverat.

Domus pudici pectoris Templum repente fit Dei: Intacta nesciens virum, Concepit alvo Filium.

Enittitur puérpera, Quem Gabriel prædixerat, Quem ventre matris géstiens, Baptistæ clausum senserat.

Fœno jacere pertulit, Prasèpe non abhorruit, Et lacte módico paustus est, Per quem nec alès esurit.

Gaudet chorus cœlestium, Et Angeli canunt Deo: Palamque fit pastóribus Pastor, Créator ómnium.

Jesu, tibi sit glória, Qui natus es de Virgine, Cum Patre, & alio Spiritu, In sempiterna sæcula. Amen. **V.** Notum fecit Dóminus, alleluia. **R.** Salutare suum, alleluia.

Ad Benedictus, Antiphona. Glória in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis, alleluia, alleluia.

Oratio. Quæsumus omnipotens Deus; ut nos Unigeniti tui nova per carnem nativitas liberet, quos sub peccati iugo vetusta servitus tenet. Per eundem Dóminum nostrum.

M 4

Sum-

Summo manè dicitur Prima: qua finita, celebratur secunda Missa in Aurora, & in ea fit Commemoratio de Sancta Anastasia Martyre.

Ad Primam, Antiphona. Quem vidistis. Capitulum. Regi sæculorum. 22.

R. br. Christe Fili Dei vivi, * Miserere nobis. V. Qui natus es de Maria Virgine.

Et sic dicitur quotidie usque ad Epiphaniam.

Ad Absolutionem Capituli, Lectio brevis Ipsi peribunt, ut infra ad Nonam.

Tertia dicitur hora sua: qua finita, celebratur tertia Missa de die Nativitatis.

Ad Tertiam, Antiphona. Génuit puerpera. Capitulum. Multifariam, ut supra. 183.

R. br. Verbum caro factum est, * Alleluia, alleluia. Verbum. V. Et habitavit in nobis. Alleluia, alleluia. Glória Patri. Verbum. V. Ipse invocabit me, alleluia. R. Pater meus es tu, alleluia.

Ad Sextam, Antiphona. Angelus ad pastores.

Capitulum. *Hebr. 1. c*
ET tu in principio Dómine terram fundasti: & ópera manuum tuarum sunt cœli.

R. breve. Notum fecit Dóminus, * Alleluia, alleluia. Notum. V. Salutare suum. Alleluia, alleluia. Glória Patri. Notum. V. Vidérunt omnes fines terræ, alleluia. R. Salutare Dei nostri, alleluia.

Ad Nonam, Antiphona. Parvulus filius.

Capitulum. *Hebr. 1. d*

Ipsi peribunt, tu autem permanebis, & omnes sicut vestimentum veterascent: & velut amicum mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

R. br. Vidérunt omnes fines terræ, * Alleluia, alleluia. Vidérunt. V. Salutare Dei nostri. Alleluia, alleluia. Glória Patri. Vidérunt. V. Verbum caro factum est, alleluia. R. Et habitavit in nobis, alleluia.

AD VESPERAS,
 Antiphona.

Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum: ex útero ante luciferum genui te.

Dixit Dóminus Dómino meo: * Sede à dextris meis: Donec ponam inimicos tuos, * scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dóminus ex Sion: * dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum: * ex útero ante luciferum genui te.

Juravit Dóminus & non penitebit eum: * Tu es sacerdos in ætérnum secundum ordinem Melchisedech.

Dóminus à dextris tuis, * configit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas: * conquassabit capita in terra multorum.

De torrente in via bibet: * propitèra exaltabit caput.

Antiphona. Tecum principium in die virtutis tuæ in splendoribus sanctorum: ex útero ante luciferum genui te.

Antiphona. Redemptionem misit Dóminus populo suo: mandavit in ætérnum testamentum suum.

Psalmus 110.

Confitebor tibi Dómine in toto corde meo: * in consilio justorum, & congregatione.

Magna ópera Dómini: * exquisita in omnes voluntates ejus.

Confessio & magnificentia opus ejus: * & justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Me-

Memóriam fecit mirabillum suorum, misericors & miserator Dóminus: * escam dedit timéntibus se.

Memor erit in sæculum testamenti sui: * virtutem óperum suorum annuntiabit populo suo:

Ut det illis hereditatem génitum: * ópera manuum ejus veritatis, & judicium.

Fidélia ómnia mandata ejus: confirmata in sæculum sæculi, * facta in veritate & æquitate.

Redemptionem misit populo suo: mandavit in ætérnum testamentum suum.

Sanctum, & terribile nomen ejus: initium sapientiæ timor Dómini.

Intellectus bonus ómnibus faciéntibus eum: * laudatio ejus manet in sæculum sæculi.

Antiphona. Redemptionem misit Dóminus populo suo: mandavit in ætérnum testamentum suum.

Antiphona. Exórtum est in ténébris lumen rectis corde: misericors, & miserator, & justus Dóminus.

Psalmus 111.

Beatus vir, qui timet Dóminum: * in mandatis ejus volet nimis. Potens in terra erit semen ejus: * generatio rectorum benedicetur.

Glória, & divitiæ in domo ejus: * & justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Exórtum est in ténébris lumen rectis: * misericors, & miserator, & justus.

Jucundus homo qui miseretur & commodat, dispónet sermónes suos in judicio: * quia in ætérnum non commovebitur.

In memoria ætérna erit justus: * ab auditioe mala non timebit.

Parátum cor ejus sperare in Dómino, confirmárum est cor ejus: * non commovebitur donec despiciat inimicos suos.

Dispérsit, dedit pauperibus: jus-

titia ejus manet in sæculum sæculi, * cornu ejus exaltabitur in glória.

Peccator vidébit, & irascetur, dentibus suis fremet & tabescet: * desiderium peccatorum peribit.

Antiphona. Exórtum est in ténébris lumen rectis corde: misericors, & miserator, & justus Dóminus.

Antiphona. Apud Dóminum misericórdia: & copiosa apud eum redemptio.

Psalmus 129.

DE profundis clamavi ad te Dómine: * Dómine exáudi vocem meam:

Fiant aures tuæ intendentes, * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observáveris Dómine: * Dómine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est: * & propter legem tuam sustinui te Dómine.

Sustinuit ánima mea in verbo ejus: * sperávit ánima mea in Dómino.

A custodia matutina usque ad noctem: * speret Israël in Dómino. Quia apud Dóminum misericórdia: * & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël, * ex ómnibus iniquitatibus ejus.

Antiphona. Apud Dóminum misericórdia: & copiosa apud eum redemptio.

Antiphona. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Psalmus 131.

Memento Dómine David, * & omnis mansuetudinis ejus: Sicut jurávit Dómino, * votum vovit Deo Jacob.

Si introiero in tabernaculum domus meæ, * si ascendero in lectum strati mei:

Si dederó somnum óculis meis, * & palpebris meis dormitatioem: Et réquiem temporibus meis: donec invéniam locum Dómino, * tabernaculum Deo Jacob.

Ecece audivim eam in Ephrata: * invénimus eam in campis silvæ.

In-

Introibimus in tabernaculum ejus: adorabimus in loco, ubi steterunt pedes ejus.

Surge Dómine in requiem tuam, tu & arca sanctificationis tuae. Sacerdotes tui induantur justitiam: & sancti tui exultent.

Propter David servum tuum, * non avertas faciem Christi tui. Jurávit Dóminus David veritatem, & non frustrábitur eam: * De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum, * & testimonia mea hæc, quæ docebo eos:

Et filii eorum usque in sæculum, sedebunt super sedem tuam.

Quóniam elegit Dóminus Sion: * elegit eam in habitatióem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæculi: * hic habitabo quóniam elegi eam.

Vidua ejus benedicens benedicam: * pauperes ejus saturabo panibus.

Sacerdotes ejus induam salutari: * & sancti ejus exultatióem exultabunt. Illuc producam cornu David, * paravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusióem: * super ipsum autem efflorebit sanctificatióem mea.

Antiphona. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Capitulum. *Hebr. 1.*
Multifariam, multisque modis olim Deus loquens patribus in Prophétis: novissime, diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem universorum, per quem fecit & sæcula.

Hymnus.
Jesu Redemptor omnium,
Quem lucis ante originem
Parem Paternæ gloriæ
Pater supremus edidit.
Tu lumen, & splendor Patris,

Tu spes perennis omnium,
Intende quas fundunt preces
Tui per orbem servuli.

Memento, rerum Conditor,
Nostrum quod olim corporis,
Sacratá ab alvo Virginis
Nascendo, formam sumpseris.

Testatur hoc præsens dies
Currrens per anni circulum,
Quod solus è sinu Patris
Mundi salus adveneris.

Hunc astra, tellus, æquora,
Hunc omne, quod celo subest,
Salutis Auctorem novæ
Novo salutat canticó.

Et nos, beata quos sacri
Rigavit unda Sanguinis,
Natalis ob diem tui
Hymni tributum solvimus.

Jesu, tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, & almo Spiritu,
In sempiterna sæcula.
Amen.

V. Notum fecit, Dóminus, alleluia.
R. Salutare suum, alleluia.

Ad Magnificat, Antiphona.
Hodiè Christus natus est: hodiè Salvator apparuit: hodiè in terra canunt Angeli, lætantur Archàngeli: hodiè exultant justi, dicentes: Gloria in excelsis Deo, alleluia.

Oratio.
Concede, quæsumus omnipotens Deus; ut nos Unigeniti tui nova per carnem nativitas liberet, quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet. Per eundem Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Deinde pro S. Stephano, Antiphona. Stephanus autem plenus gratiá, & fortitudine faciebat signa magna in populo. V. Gloria & honore coronasti eum Dómine. R. Et constituisti eum super ópera manuum tuarum.

Ora-

Oratio.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitari quod colimus, ut discamus & inimicos diligere: quia ejus natalitia celebramus, qui novit etiam pro persecutoribus exorare Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit.

IN FESTO S. STEPHANI
Protomartyris. Duplex.

Ad Matutinum, Invitatorium.
Christum natum, qui beatum hodiè coronavit Stephanum, * Venite, adorémus. Psalmus. Venite, exultemus. 2.

Hymnus, Anæ. Psalmi, & V. Nocturnorum dicuntur de Communi unius Martyris ut infra. xxij.

In primo Nocturno.

De Actibus Apostolorum.

Lectio j. *Cap. 6.*

IN diebus illis, crescente numero discipulorum, factum est murmur Græcorum adversus Hebræos, eò quòd despicerentur in ministerio quotidianò viduæ eorum. Convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum, dixerunt: Non est æquum nos derelinquere verbum Dei, & ministrare mensis. Considerate ergo fratres, viros ex vobis boni testimonii septem, plenos Spiritu sancto, & sapientiá, quos constituamus super hoc opus. Nos verò orationi, & ministerio verbi instantes erimus.

R. Stephanus autem plenus gratiá, & fortitudine, * Faciebat prodigia, & signa magna in populo. V. Surrexerunt quidam de Synagoga disputantes cum Stephano, & non poterant resistere sapientiæ, & Spiritui, qui loquebatur, Faciebat prodigia. Benedictiò. Unigenitus Dei Filius.

Lectio ij.

ET placuit sermo coram omni multitudine. Et elegerunt Stephanum, virum plenum fide, & Spi-

ritu sancto, & Philippum, & Prochorum, & Nicanorem, & Timonem, & Parmenam, & Nicolaium advenam Antiochenum. Hos statuerunt ante conspectum Apostolorum: & orantes imposuerunt eis manus. Et verbum Dómini crescebat, & multiplicabatur numerus discipulorum in Jerusalem valde: multa etiam turba sacerdotum obediebat fidei. Stephanus autem plenus gratiá, & fortitudine faciebat prodigia, & signa magna in populo.

R. Videbant omnes Stephanum, qui erant in concilio: * Et intuebantur vultum ejus tamquam vultum Angelii stantis inter illos. V. Plenus gratiá, & fortitudine faciebat prodigia, & signa magna in populo. Et intuebantur. Benedictiò. Spiritus sancti gratiá.

Lectio iij.

SURREXERUNT autem quidam de synagoga, quæ appellatur Libertinorum, & Cyrenensium, & Alexandrinorum, & eorum qui erant à Cilicia, & Asia, disputantes cum Stephano: & non poterant resistere sapientiæ, & Spiritui, qui loquebatur. Tunc summisserunt viros, qui dicerent se audivisse eum dicentem verba blasphemiam in Mòysen, & in Deum. Commoverunt itaque plebem, & seniores, & Scribas: & concurrentes rapuerunt eum, & adduxerunt in concilium, & statuerunt falsos testes, qui dicerent: Homo iste non cessat loqui verba adversus locum sanctum, & legem.

R. Intuens in celum beatus Stephanus, vidit gloriam Dei, & ait: * Ecce video caelos apertos, & Filium hominis stantem à dextris virtutis Dei. V. Cum autem esset Stephanus plenus Spiritu sancto, intendens in celum, vidit gloriam Dei, & ait. Ecce video. Gloria Patri. Ecce video.

In

In secundo Nocturno.

Sermo Sancti Fulgentii Episcopi.
Serm. de S. Stephano, circa medium.

Lectio iv.

Heri celebravimus temporalem sempiterni Regis nostri nativalem: hodie celebramus triumphalem militis passionem. Heri enim Rex noster trabea carnis indutus, de aula uteri virginialis egrediens, visitare dignatus est mundum: hodie miles de tabernaculo corporis exiens, triumphator migravit ad caelum. Ille sempiternae Deitatis majestatem servata, servile cinctorium carnis assumens, in hujus saeculi campum pugnaturs intravit: iste depositis corruptibilibus corporis indumentis, ad caeli palatium perenniter regnaturus ascendit. Ille descendit carne velatus, iste ascendit sanguine laureatus.

R. Lapidabant Stephanum invocantem, & dicentem: Domine Jesu Christe, accipe spiritum meum: & ne status illis hoc peccatum. **V.** Positis autem genibus clamavit voce magna, dicens: Domine. **Benedictio.** Christus perpetuus.

Lectio v.

Ascendit iste lapidantibus Judaeis, quia ille descendit laetantibus Angelis. Gloria in excelsis Deo, heri sancti Angeli exultantes cantaverunt: hodie Stephanum laetantes in suum consortium susceperunt. Heri Dominus exivit de utero Virginis: hodie miles egressus est de ergastulo carnis. Heri Christus pro nobis pannis est involutus: hodie Stephanus stola est ab eo immortalitatis indutus. Heri praeseps angustia Christum portavit infantem: hodie immensitas caeli suscepit Stephanum triumphantem. Solus Dominus descendit, ut multos elevaret: humiliavit se Rex noster, ut suos milites exaltaret.

R. Impetum fecerunt unanimiter in eum, & ejecerunt eam extra civitatem, invocantem, & dicentem: Domine Jesu accipe spiritum meum. **V.** Et testes deposuerunt vestimenta sua secus pedes adolescentis, qui vocabatur Saulus: & lapidabant Stephanum invocantem, & dicentem. Domine Jesu. **Benedictio.** Ignem sui amoris.

Lectio vi.

Necessarium tamen nobis est, fratres, agnoscere, quibus armis praefectus Stephanus servitiam Judaeorum potuit superare, ut ita meruisset feliciter triumphare. Stephanus ergo, ut nominis sui coronam meruisset accipere, charitatem pro armis habebat, & per ipsam ubique vincebat. Per charitatem Dei, saevientibus Judaeis non cessit: per charitatem proximi pro lapidantibus intercessit. Per charitatem arguebat errantes, ut corrigerentur: per charitatem pro lapidantibus orabat, ne punirentur. Charitatis virtute subnixus vicit Saulum crudeliter saevientem: & quem habuit in terra persecutorem, in caelo meruit habere consortem.

R. Impii super justum facturam fecerunt, ut eum morti traderent: * At ille gaudens suscepit lapides, ut mereretur accipere coronam gloriae. **V.** Continuarent aures suas, & impetum fecerunt unanimiter in eum. At ille gaudens. Gloria Patri. At ille gaudens.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Evangelii secundum Matthaeum.

Lectio vij.

In illo tempore: Dicebat Jesus scribis & Phariseis: Ecce ego mitto ad vos prophetas, & sapientes, & scribas, & ex illis occidetis, & crucifigatis. Et reliqua.

Ho-

Homilia Sancti Hieronymi Presbyteri.

Lib. 4. Comment. in cap. 23. Matth.

Hoc quod antea dixeramus: Implete mensuram patrum vestrorum, ad personam Domini pertinere, eo quod occidendus esset ab eis: potest & ad discipulos ejus referri, de quibus nunc dicit: Ecce ego mitto ad vos prophetas, & sapientes, & scribas. Similique observata, juxta Apostolum scribentem ad Corinthios, varia esse dona discipulorum Christi: alios prophetas qui ventura praedicent: alios sapientes qui noventur quando debeant profere sermonem: alios scribas in lege doctissimos, ex quibus lapidatus est Stephanus, Paulus occisus, Crucifixus Petrus, flagellati in Actibus Apostolorum discipuli.

R. Stephanus servus Dei, quem lapidabant Judaei, vidit caelos apertos: vidit, & introivit: Beatus homo, cui caeli patebant. **V.** Cum igitur saxorum crepitantium turbine quaeretur, inter aethereos aulae caelestis sinus divina ei claritas fulsit. Beatus. **Benedictio.** Cujus festum colimus.

Lectio viij.

Querimus quis sit iste Zacharias filius Barachiae: quia multos legimus Zacharias. Et ne libera nobis tribueretur erroris facultas, additum est: Quem occidistis inter templum & altare. In diversis diversa legi & debeo singulorum opiniones ponere. Alii Zachariam filium Barachiae dicunt, qui in duodecim Prophetis undecimus est: patrisque in eo nomen consentit; sed ubi occisus sit inter templum & altare, Scriptura non loquitur, maxime cum temporibus ejus vix reliqua templi fuerint. Alii Zachariam patrem Joannis intelligi volunt, ex quibusdam apocryphorum somniis approbantes, quod propterea occi-

sus sit, quia Salvatoris praedicaverit adventum.

R. Patefacta sunt januae caeli Christi martyri beato Stephano, qui in numero martyrum inventus est primus: * Et ideo triumphat in caelis coronatus. **V.** Mortem enim quam Salvator noster dignatus est pro nobis pati, hanc ille primus reddidit Salvatori. Et ideo. Gloria Patri. Et ideo. **Benedictio.** Ad Societatem.

Lectio ix.

Alii istum volunt esse Zachariam, qui oculus est a Joas rege Judae inter templum & altare, sicut Regum narrat historia. Sed observandum, quod ille Zacharias non sit filius Barachiae, sed filius Joadae sacerdotis: unde & Scriptura refert, Non fuit recordatus Joas patris ejus Joadae, quia sibi fecisset bona. Cum ergo & Zachariam teneamus, & occisionis consentiat locus: quare quare Barachiae dicatur filius: & non Joadae? Barachias lingua nostra Benedictus Domini dicitur, & sacerdotis Joadae Justitia Hebraeo nomine demonstratur. In Evangelio, quo utuntur Nazareni, pro filio Barachiae, filium Joadae reperimus scriptum.

Te Deum laudamus. 13.

AD LAUDES,

& per Horas, Antiphona.

Lapidaverunt Stephanum, & ipse invocabat Dominum, dicens: Ne status illis hoc peccatum. **Psalm.** Dominus regnavit, cum reliquis. 14. **Ant.** Lapidis torrentis illi dulces fuerunt: ipsum sequuntur omnes anime justae. **Ant.** Adhaesit anima mea post te, quia caro mea lapidata est pro te, Deus meus. **Ant.** Stephanus vidit caelos apertos: vidit, & introivit beatus homo, cui caeli patebant. **Ant.** Ecce video caelos apertos, & Jesum stantem a dextris virtutis Dei.

Capitulum.
Antiphona.
Stephanus autem plenus gratiâ, & fortitudine faciebat prodigia, & signa magna in populo.

Hymnus.
Invisce Martyr, unicum Patris secutus Filium, Victis triumphans hostibus, Victor fruens cœlestibus.

Tui precatus munere
 Nostrum reatum dilue,
 Arcens mali contagium,
 Vitæ repellens tædium.

Solita sunt jam vincula
 Tui sacrati corporis:
 Nos solve vinclis sæculi
 Dono superni Numinis.

Jesu, tibi sit gloria,
 Qui natus es de Virgine,
 Cum Patre, & almo Spiritu,
 In sempiterna sæcula. Amen.

¶ Sepelièrunt Stephanum viri timorati. *R.* Et fecerunt planctum magnum super eum.

Ad Benedicimus, Antiphona.
 Stephanus autem plenus gratiâ, & fortitudine faciebat signa magna in populo.

Oratio.

DA nobis, quæsumus Dômine, imitari quod colimus, ut discamus & inimicos diligere: quia ejus natalitia celebrâmus, qui novit etiam pro persecutoribus exorare Dôminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit.

Deinde fit Commemoratio de Nativitate, *Antiphona.* Glôria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis, alleluia, alleluia. *Y.* Notum fecit Dôminus, alleluia. *R.* Salutare suum, alleluia.

Oratio.

Concède, quæsumus omnipotens Deus, ut nos Unigeniti tui nova per carnem nativitas liberet, quos iugo peccati vetusta servitus tenet. Per eundem Dôminum nostrum.

Ad Tertiam, Antiphona. Lápides torréntis. **Capitulum.** Stephanus autem, ut supra.

R. br. Glôria & honore * Coronasti eum Dômine. Glôria & honore. *Y.* Et constituisti eum super opera manuum tuarum. Coronasti. Glôria Patri. Glôria & honore. *Y.* Posuisti Dômine super caput ejus. *R.* Coronam de lapide pretioso.

Ad Sextam, Antiphona.
 Adhæsit anima mea.

Capitulum. *Antiphona.*

Surrexerunt autem quidam de synagoga, quæ appellatur Libertinorum, & Cyrenensium, & Alexandrinorum, & eorum qui erant in Cilicia, & Asia, disputantes cum Stephano: & non poterant resistere sapientiæ, & Spiritui, qui loquebatur. *R.* breve. Posuisti Dômine, * Super caput ejus. Posuisti. *Y.* Coronam de lapide pretioso. Super. Glôria Patri. Posuisti. *Y.* Magna est glôria ejus in salutari tuo. *R.* Glôriam & magnum decorem impones super eum.

Ad Nonam, Antiphona.
 Ecce video.

Capitulum. *Antiphona.*

Positis autem genibus, clamavit voce magna, dicens: Dômine ne statuas illis hoc peccatum. Et cum hoc dixisset, obdormivit in Dômino.

R. breve. Magna est glôria ejus * In salutari tuo. Magna. *Y.* Glôriam & magnum decorem impones super eum. In salutari. Glôria Patri. Magna est. *Y.* Justus, ut palma florebis. *R.* Sicut cedrus Libani multiplicabitur.

Ad Vesperas, Antiphona. Tecum principium, cum reliquis Antiphonis & Psalmis de Nativitate, ut supra. 184.

Et dicuntur etiam in aliis Festis infra hanc Octavam occurrentibus. **Ca-**

Capitulum. *Antiphona.*

Stephanus autem plenus gratiâ, & fortitudine faciebat prodigia, & signa magna in populo.

Hymnus.
Deus tuorum militum
 Sors, & corôna, præmium,
 Laudes canentes Martyris
 Absolve nexu criminis.

Hic nempe mundi gaudia,
 Et blanda fraudum pábula
 Imbûta felle deputans,
 Pervénit ad cœlestia.

Pœnas cucurrit fortiter,
 Et sustulit viriliter,
 Fundensque pro te sanguinem,
 Aeterna dona possidet.

Ob hoc precatu supplicii
 Te poscimus piissime;
 In hoc triumpho Martyris
 Dimitte noxam servulis.

Jesu, tibi sit gloria,
 Qui natus es de Virgine,
 Cum Patre, & almo Spiritu,
 In sempiterna sæcula. Amen.

¶ Stephanus vidit cœlos apertos. *R.* Vidit, & introivit: beatus homo, cui cœli patébant.

Ad Magnificat, Antiphona.
 Sepelièrunt Stephanum viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum.

Oratio.

DA nobis, quæsumus Dômine, imitari quod colimus, ut discamus & inimicos diligere: quia ejus natalitia celebrâmus, qui novit etiam pro persecutoribus exorare Dôminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit & regnat.

Deinde pro Sancto Joanne, *Antiphona.* Iste est Joannes, qui supra pectus Dômini in coena recubuit: beatus Apóstolus, cui revelata sunt secreta cœlestia. *Y.* Valdè honorandus est beatus Joannes. *R.* Qui supra pectus Dômini in coena recubuit.

Oratio.

Ecclésiam tuam, Dômine, benignus illustra: ut beati Joannis Apóstoli tui & Evangelistæ illuminata doctrinis, ad dona perveniant sempiterna.

Postea fit Commemoratio de Nativitate, *Antiphona.* Hodiè Christus natus est: hodiè Salvator apparuit: hodiè in terra canunt Angeli, lætantur Archangeli: hodiè exultant justi, dicentes: Glôria in excelsis Deo, alleluia. *Y.* Notum fecit Dôminus, alleluia. *R.* Salutare suum, alleluia.

Oratio.

Concède, quæsumus omnipotens Deus, ut nos Unigeniti tui nova per carnem nativitas liberet, quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet. Per eundem Dôminum nostrum.

IN FESTO S. JOANNIS
Apostoli & Evangelistæ.

Duplex.

Ad Matutinum, Invitorium,
Hymnus, Antiphona, Psalmi, &
Versiculi Nocturnorum de Communi
Apostolorum.

In primo Nocturno.

Incipit Epistola prima beati
Joannis Apostoli.

LECTIO I.

Cap. I.

Quod fuit ab initio, quod auditivimus, quod vidimus oculis nostris, quod perspeximus, & manus nostre contractaverunt de verbo vite: & vita manifestata est, & vidimus, & testamur, & annuntiamus vobis vitam æternam, quæ erat apud Patrem, & apparuit nobis: quod vidimus & auditivimus, annuntiamus vobis, ut & vos societatem habeatis nobiscum, & societas nostra sit cum Patre, & cum Filio ejus Jesu Christo. Et hæc scribimus vobis ut gaudeatis, & gaudium vestrum sit plenum. Et hæc est annuntiatio, quam auditivimus ab eo, & annuntiamus vobis: **Quo-**

quoniam Deus lux est, & tenebrae in eo non sunt ullae.

R. Valdè honorandus est beatus Joannes, qui supra pectus Domini in caena recubuit: * Cui Christus in cruce matrem virginem virginem commendavit. **V.** Virgo est electus à Domino, atque inter ceteros magis dilectus. Cui Christus. **Benedictio.** Unigenitus Dei Filius.

Lectio ij.

Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo, & in tenebris ambulamus, mentimur, & veritatem non facimus. Si autem in luce ambulamus sicut & ipse est in luce, societatem habemus ad invicem, & sanguis Jesu Christi Filii ejus, emundat nos ab omni peccato. Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est. Si confiteamur peccata nostra: fidelis est, & justus, ut remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate. Si dixerimus quoniam non peccavimus: mendacem facimus eum, & verbum ejus non est in nobis.

R. Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de his, & scripsit haec: * Et scimus, quia verum est testimonium ejus. **V.** Pluèntia Evangelii de ipso sacro Dominici pectoris fonte potavit. Et scimus. **Benedictio.** Spiritus sancti gratia.

Lectio iij.

Cap. 2.

Filioli mei, haec scribo vobis, ut non peccetis. Sed & si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum justum: & ipse est propitiatus pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi. Et in hoc scimus quoniam cognovimus eum, si mandata ejus observemus. Qui dicit se nosse eum, & mandata ejus non custodit, mendax est, & in hoc veritas non est. Qui autem ser-

vat verbum ejus, verè in hoc charitas Dei perfecta est.

R. Hic est beatissimus Evangelista & Apostolus Joannes, * Qui privilegio amoris praecipui, ceteris altius à Domino meruit honorari. **V.** Hic est discipulus ille quem diligebat Jesus, qui supra pectus Domini in caena recubuit. Qui privilegio. Gloria Patri. Qui privilegio.

In secundo Nocturno.

Ex libro Sancti Hieronymi Presbyteri de Scripturis Ecclesiasticis.

Lectio iv.

Joannes Apostolus, quem Jesus amavit plurimum, filius Zebedaei, frater Jacobi Apostoli, quem Herodes post passionem Domini decollavit, novissimus omnium scripsit Evangelium, rogatus ab Asiae Episcopis, adversus Cerinthum, aliosque hereticos; & maxime tunc Ebionitarum dogma consurgens, qui asserunt Christum ante Mariam non fuisse: undè & compulsus est divinum ejus nativitatem edicere.

R. Qui vicerit, faciam illum columnam in templo meo, dicit Dominus: * Et scribam super eum nomen meum, & nomen civitatis novae Jerusalem. **V.** Vincenti dabo edere de ligno vitae, quod est in paradiso Dei mei. Et scribam. **Benedictio.** Christus perpetuae.

Lectio v.

Quartodécimo igitur anno, secundam post Nerone persecutionem movente Domitiano, in Patmos insulam relegatus, scripsit Apocalypsim, quam interpretatur Justinus martyr, & Irenaeus. Interfecto autem Domitiano, & actis ejus ob nimiam crudelitatem à Senatu rescissis, sub Nerva principe rediit Ephesum: ibique usque ad Trajanum principem perseverans, totas Asiae fundavit, rexitque Ecclesias; & confectus senio, sexagesimo octa-

octavo post passionem Domini anno mortuus, juxta eandem urbem sepultus est.

R. Diligebat autem eum Jesus, quoniam specialis prerogativa castitatis, ampliori dilectione fecerat dignum: * Quia virgo electus ab ipso, virgo in ævum permansit. **V.** In cruce denique moriturus, huic matrem suam virginem virginem commendavit. Quia virgo electus. **Benedictio.** Ignem sui amoris.

Ex Commentariis ejusdem in Epistolam ad Galatas.

Lectio vj. Lib. 3. cap. 6.

Beatus Joannes Evangelista, cum Ephesi moraretur usque ad ultimam senectutem, & vix inter discipulorum manus ad Ecclesiam deferretur, nec posset in plura voce verba contexere, nihil aliud per singulas solèbat proferre collectas, nisi hoc: Filii, diligite alterutrum. Tandem discipuli, & fratres, qui aderant, taedio affecti, quod eadem semper audirent, dixerunt: Magister, quare semper hoc loqueris? Qui respondit dignam Joanne sententiam: Quia præceptum Domini est, & si solum fiat, sufficit.

R. In medio Ecclesiae aperuit os ejus, & implevit eum Dominus spiritu sapientiae & intellectus. **V.** Jucunditatem & exultationem thesaurizavit super eum. Et implevit eum. Gloria Patri. Et implevit eum.

In tertio Nocturno.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Lectio vij. Cap. 21. d.

In illo tempore: Dixit Jesus Petro: Sequere me. Conversus Petrus, vidit illum discipulum, quem diligebat Jesus, sequentem. Et reliqua.

Paris Hyemalis.

Homilia Sancti Augustini Episcopi.

Traçt. 124. in Joannem post medium.

Duas vitas sibi divinitus praedicatas, & commendatas novit Ecclesia: quarum est una in fide, altera in specie: una in tempore peregrinationis, altera in aeternitate mansionis: una in labore, altera in requie: una in via, altera in patria: una in opere actionis, altera in mercede contemplationis. Una declinat à malo, & facit bonum: altera nullum habet, à quo declinet, malum: & magnum habet, quo fruatur, bonum. Una cum hoste pugnat, altera sine hoste regnat.

R. In illum diem suscipiam te servum meum, & ponam te sicut signaculum in conspectu meo: * Quoniam ego elegi te, dicit Dominus. **V.** Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitae. Quoniam. **Benedictio.** Cujus festum colimus.

Lectio viij.

Una subvenit indigentia, altera ibi est, ubi nullum invenit indigentem. Una aliena peccata, ut sua sibi ignoscantur, ignoscit: altera nec patitur quod ignoscat, nec facit quod sibi poscat ignosci. Una flagellatur malis, ne extollatur in bonis: altera tantam plenitudine gratiae caret omni malo, ut sine ulla tentatione superbia cohaereat summo bono.

R. Iste est Joannes, qui supra pectus Domini in caena recubuit: * Beatus Apostolus, cui revelata sunt secreta caelestia. **V.** Pluèntia Evangelii de ipso sacro Dominici pectoris fonte potavit. Beatus Apostolus. Gloria Patri. Beatus Apostolus. **Benedictio.** Ad societatem.

Lectio ix.

Ergo una bona est, sed adhuc misera: altera melior, & beata. Ista significata est per Apostolum Petrum, illa per Joannem. **V.** hic agitur ista usque in hujus seculi finem.

N n m

nem, & illic invenit finem: differunt illa complenda post hujus sæculi finem, sed in futuro sæculo non habet finem. Ideo dicitur huic: Sequere me. De illo autem: Sic eum volo manere, donec veniam: quid ad te? tu me sequere. Quid enim est hoc? Quantum scio, quantum capio, quid est hoc? nisi tu me sequere per imitationem perseverando temporalia mala: ille maneat, donec sempiterna venio redditurus bona.

Te Deum laudamus. 13.

AD LAUDES.

& per Horas, Antiphona. Valde honorandus est beatus Joannes, qui supra pectus Domini in cœna recubuit. Psalm. Dominus regnavit, cum reliquis. 14.

Añs. Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de his: & scimus quia verum est testimonium ejus. **Añs.** Hic est discipulus meus: sic eum volo manere, donec veniam.

Antiphona. Sunt de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant Filium hominis in regno suo. **Antiphona.** Ecce puer meus electus, quem elegi, posui super eum spiritum meum.

Capitulum.

Eccli. 15.

Qui timet Deum, faciet bona: & qui continens est justitie, apprehendet illam, & obviabit illi quasi mater honorificata.

Hymnus.

Exultet orbis gaudibus: Cœlum resulet laudibus: Apostolorum gloriam Tællus & astra concinnunt.

Vos sæculorum Jüdices, Et vera mundi lumina, Voris precamur cœrdium, Audite voces supplicum.

Qui templa cœli clauditis, Serasque verbo solvitis, Nos a reatu noxios Solvi jubete, quæsumus.

Præcepta quorum protinus Languor salusque sentiunt: Sanate mentes languidas: Augete nos virtutibus.

Ut, cum redibit Arbitrer In fine Christi sæculi, Nos sempiterni gaudii Concédât esse cõmpotes.

Jesu, tibi sit gloria, Qui natus es de Virgine, Cum Patre, & almo Spiritu, In sempiterna sæcula. Amen.

Y. Hic est discipulus ille, qui testimonium perhibet de his. **R.** Et scimus quia verum est testimonium ejus.

Ad Benedictus, Antiphona.

Iste est Joannes, qui supra pectus Domini in cœna recubuit: beatus Apostolus, cui revelata sunt secreta cœlestia.

Oratio.

Ecclésiã tuã, Dõmine, benignus illũstra; ut beati Joãnis Apostoli tui & Evangelistæ illuminatã doctrinis, ad donã perveniat sempiterna. Per Dõminũ.

Postea fit Commemoratio de Nativitate. **Añs.** Glõria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis, alleluia, alleluia. **Y.** Notum fecit Dõminus, alleluia. **R.** Salutare suum, alleluia.

Oratio.

Concède, quæsumus omnipotens Deus; ut nos Unigeniti tui nova per carnem nativitas liberet; quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet.

Pro S. Stephano, Añs. Stephanus autem plenus gratiã, & fortitudine faciebat signa magna in populo. **Y.** Sepeliunt Stephanum viri timorati. **R.** Et fecerunt planctum magnum super eum.

Oratio.

DA nobis, quæsumus Dõmine, imitari quod colimus; ut discamus & inimicos diligere: quia ejus

na-

natalitia celebramus, qui novit etiam pro persecutoribus exorare Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit.

Ad Tertiam, Antiphona. Hic est discipulus ille. **Capitulum.** Qui timet Deum, ut supra. 194.

R. br. In omnem terram * Exivit sonus eorum. In omnem. **Y.** Et in fines orbis terræ verba eorum. Exivit. Glõria Patri. In omnem. **Y.** Constitues eos principes super omnem terram. **R.** Mémores erunt nominis tui Dõmine.

Ad Sextam, Antiphona. Hic est discipulus meus.

Capitulum. Eccli. 15.

Cubavit illum pane vite & intellectus, & aqua sapientiæ salutaris potavit illum Dominus Deus noster.

R. breve. Constitues eos principes * Super omnem terram. Constitues. **Y.** Mémores erunt nominis tui Dõmine. Super. Glõria Patri. Constitues. **Y.** Nimis honorati sunt amici tui Deus. **R.** Nimis confortatus est principatus eorum.

Ad Nonam, Antiphona. Ecce puer meus.

Capitulum. Eccli. 15.

In medio Ecclésiæ aperuit os ejus, & implevit illum Dominus spiritu sapientiæ, & intellectus, & stolam gloriæ induit eum.

R. br. Nimis honorati sunt * Amici tui Deus. Nimis honorati. **Y.** Nimis confortatus est principatus eorum. Amici. Glõria Patri. Nimis honorati. **Y.** Annuntiaverunt opera Dei. **R.** Et facta ejus intellexerunt.

Ad Vesperas, Antiphona. Tecum principium, cum reliquis Antiphonis & Psalmis de Nativitate. 184.

Capitulum. Qui timet Deum. Hymnus. Exultet orbis, ut sup. 194. **Y.** Valde honorandus est beatus Joannes. **R.** Qui supra pectus Do-

mini in cœna recubuit.

Ad Magnificat, Antiphona.

Exiit sermo inter fratres quod discipulus ille non moritur. Et non dixit Jesus, Non moritur: sed: Sic eum volo manere donec veniam.

Oratio.

Ecclésiã tuã, Dõmine, benignus illũstra; ut beati Joãnis Apostoli tui & Evangelistæ illuminatã doctrinis, ad donã perveniat sempiterna. Per Dõminũ nostrum Jesum Christum.

Deinde pro Ss. Innocentibus, Antiphona. Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines enim sunt, & sequuntur agnum quocumque erit. **Y.** Herodes iratus occidit multos pueros. **R.** In Bethlehem Judæ civitate David.

Oratio.

Deus, cujus hodiernã die præconiũ Innocentes martyres non loquendo, sed moriendo confessi sunt: omnia in nobis vitiõrum mala mortifica; ut fidem tuam, quam lingua nostra loquitur, etiam moribus vita fateatur.

Deinde fit Commemoratio de Nativitate. **Añs.** Hodiẽ Christus natus est: hodiẽ Salvator apparuit: hodiẽ in terra canunt Angeli, lætantur Archàngeli: hodiẽ exultant justri, dicentes: Glõria in excelsis Deo, alleluia. **Y.** Notum fecit Dõminus, alleluia. **R.** Salutare suum, alleluia.

Oratio.

Concède, quæsumus omnipotens Deus; ut nos Unigeniti tui nova per carnem nativitas liberet, quos sub peccati jugo vetusta servitus tenet.

Pro Sancto Stephano, Antiphona. Sepeliunt Stephanum viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum. **Y.** Stephanus vidit cœlos apertos. **R.** Vidit, & introivit: beatus homo, cui cœli patebant.

N 2

ORA-

Oratio.
DA nobis, quesumus Dómine, imitari quod colimus, ut discamus & inimicos diligere: quia eius natalitia celebrámus, qui novit etiam pro persecutóribus exorare Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit & regnat.

IN FESTO

Sanctorum Innocentium.

Duplex.

Ad Matutinum, Invitatorium.
 Regem Martyrum Dóminum, Venite, adorémus. **Psalmus.** Venite, exultémus. 1.

Hymnus.

Udit tyrannus anxius
 Adesse regum Principem,
 Qui nomen Israël regat,
 Teneatque David regiam.

Exclamat amens nuncio:

Successor instat, péllimur:

Satélles, i, ferrum rape,

Perfunde cunas sanguine.

Quid proficit tantum nefas?

Quid crimen Heródem juvat?

Unus tot inter funera

Impone Christus tollitur.

Jesu, tibi sit gloria,

Qui natus es de Virgine,

Cum Patre, & almo Spiritu,

In sempitérna sæcula. Amen.

Antiphonæ, Psalmi & V. Nocturnorum sumun ur de Comuni plurimorum Martyrum, ut infra. **XIX.** excepta secunda Antiphona tertii Nocturni, cujus loco dicitur sequens **Antiphona.** Isti sunt, qui venerunt ex magna tribulatione, & laverunt stolas suas in sanguine Agni.

In primo Nocturno.

De Jeremia Propheta.

LECTIO I.

Cap. 31. c.

Hec dicit Dóminus: Vox in excelso audita est lamentationis, luctus & fletus Rachel plorantis filios suos, & nolentis consolari su-

per eis, quia non sunt. Hæc dicit Dóminus: Quiescat vox tua à ploratu, & oculi tui à lacrymis: quia est merces operi tuo, ait Dóminus: & revertentur de terra inimici. Et est spes novissimis tuis, ait Dóminus: & revertentur filii ad terminos suos.

R. Centum quadraginta quatuor millia, qui empti sunt de terra, hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: Virgines enim permanserunt, ideò regnant cum Deo, & Agnus Dei cum illis. **V.** Isti sunt, qui venerunt ex magna tribulatione, & laverunt stolas suas in sanguine Agni. **Virgines. Benedictio.** Unigéniti Dei Filii.

LECTIO II.

Audiens audivi Ephraim transigrantem: Castigasti me, & eruditus sum, quasi juvenculus indómitus: converte me, & convertar: quia tu Dóminus Deus meus. Postquam enim convertisti me, egi peniténtiam: & postquam ostendisti mihi, percussi femur meum. Confusus sum, & erubui, quóniam sustinui opprobrium adolescentiæ meæ. Si filius honorabilis mihi Ephraim, si puer delicatus: quia ex quo locutus sum de eo, adhuc recordabor ejus.

R. Sub altare Dei audivi voces occisorum dicentium: Quare non defendis sanguinem nostrum? & acceperunt divinum respósum: Adhuc sustinet modicum tempus, donec impleatur número fratrum vestrorum. **V.** Vidi sub altare Dei animas interfectorum propter verbum Dei, & propter testimónium quod habebant, & clamabant voce magna, dicentes. **Quare. Benedictio.** Spiritus sancti gratia.

LECTIO III.

State tibi speculam, pone tibi amaritudines: dirige cor tuum in viam rectam, in qua ambulasti: revértare virgo Israël, revértare ad ci-

vitates tuas istas. Usquequò delictis dissolvéris filia vaga? quia creávit Dóminus novum super terram: Fœmina circumdabit irum. Hæc dicit Dóminus exercituum Deus Israël: Adhuc dicent verbum istud in terra Juda, & in urbibus ejus, cum converterto captivitatem eorum: Benedicat tibi Dóminus pulchritudó justitiæ, mons sanctus.

R. Adoraverunt viventem in sæcula sæculorum, Mittentes coronas suas ante thronum Dómini Dei sui.

V. Et ceciderunt in conspectu throni in facies suas: & benedixerunt viventem in sæcula sæculorum. Mittentes Glória Patri. Mittentes.

In secundo Nocturno.

Sermo Sancti Augustini Episcopi.

Sermons 10. de Sanctis.

LECTIO IV.

Hodiè, Fratres charissimi, natalem illorum infántium colimus, quos ab Heróde crudelissimo rege interfectos esse, Evangelii textus elóquitur. Et ideò cum summa exultatione gaudeat terra, cœlestium militum, & tantarum paradens fecunda virtutum. Ecce profanus hostis nunquam beatis parvulis tantum prodésse potuisset obsequio, quantum profuit odio. Nam, si- cut sacratissimum preséntis diei festum manifestat, quantum in beatorum parvulos iniquitas abundavit, tantum in eis gratia benedictionis refúdit.

R. Effuderunt sanguinem Sanctórum velut aquam in circúitu Jerúsalem: Et non erat qui sepeliret. **V.** Posuerunt mortalia servorum tuorum escas volatilibus cœli, carnes sanctorum tuorum bestis terre. Et. **Benedictio.** Christus perpétua.

LECTIO V.

BEata es, ó Bèthlehem terra Juda, quæ Heródis regis immunitatem in puerorum extinctione

perpessa es: quæ sub uno tempore candidatam plebem imbellis infántiæ Deo offerre meruisti. Dignè tamen natalem illorum colimus, quos beatitatis æternæ vitæ mundus edidit, quam quos maternorum viscerum partus effudit. Siquidem ante vitæ perpetuæ adepti sunt dignitatem, quam usram preséntis acciperint. **R.** Isti sunt sancti, qui passi sunt propter te Dómine: vindica eos, qui clamant ad te quotidie. **V.** Vindica Dómine sanguinem Sanctórum tuorum, qui effusus est. Quia clamant. **Benedictio.** Ignem sui amoris.

LECTIO VI.

Aliorum quidem pretiosa mors mártiryum laudem in confessione promeruit: horum in consummatione complacuit. Quia incipientis vitæ primordiis, ipse eis occasus initium glóriæ dedit, qui preséntis término imposuit: quos Heródis impletas lactantes matrum uberibus abstraxit, qui jure dicuntur Martyrum flores, quos in médio frigore infidelitatis exortos, velut primas erumpentes Ecclesiæ gemmas, quadam persecutionis pruina decóxit.

R. Isti sunt, qui non inquinaverunt vestimenta sua: Ambulabant mecum in albis, quia digni sunt. **V.** Hi sunt, qui cum mulieribus non sunt coinquinati: Virgines enim sunt. Ambulabunt. Glória Patri. Ambulabunt.

In tertio Nocturno, Antiphona.

Justi autem in perpétuum vivent, & apud Dóminum est merces eorum. **Psalmus 33.**

Exultate justi in Dómino: * rectos decet collaudatio. **Confitemini Dómino in cithara:*** in psalterio decem chordarum psallite illi.

Cantate ei canticum novum: * bene psallite ei in vociferatione. **Quia rectum est verbum Dómini.***